

Save the Children

BARREJA'T AMB MI

Caixa d'Eines per a la
desegregació escolar

ÍNDICE

1 QUÈ ÉS LA SEGREGACIÓ ESCOLAR?	3
2 QUINA ÉS LA NOSTRA META ENFRONT DE LA SEGREGACIÓ ESCOLAR?	4
3 COM HA ESTAT EL RECORREGUT D'AQUEST PROJECTE?	5
FASE 1: COCREACIÓ INTERDISCIPLINÀRIA D'UNA SOLUCIÓ	6
FASE 2: LA CAIXA D'EINES 'BARREJA'T AMB MI' COM A SOLUCIÓ. TESTATGE I ADAPTACIONS	7
FASE 3: PILOTATGE DE LA INTERVENCIÓ A MÉS GRAN ESCALA	8
4 QUINS HAN ESTAT ELS RESULTATS D'AQUESTA INTERVENCIÓ?	10
5 CONCLUSIONS SOBRE LA CAIXA D'EINES: LA SEVA RELLEVÀNCIA, EFICÀCIA I SOSTENIBILITAT	13
BIBLIOGRAFIA	14

Directora d'Incidència Social i Política d'Infància: Catalina Perazzo Aragoneses;
coordinadora: Michelle Quintero Díaz; **autora:** Agustina Dellasanta; **autoria de recerca**
prèvia: Persona Servicios de Cocreación, S.L.; **avaluació:** Daleph Iniciativas y Organización S.A.;
il·lustracions, art i maquetació: Persona Servicios de Cocreación, S.L.;
edita: Save the Children Espanya, febrer 2025

1 QUÈ ÉS LA SEGREGACIÓ ESCOLAR?

La **segregació escolar** és el resultat de les **diferències que es donen entre la composició de les escoles i la composició de l'entorn en el qual es troben**. Si el problema s'agreuja, es produeix una concentració significativa d'una certa mena d'alumnat en els mateixos centres educatius d'un territori, en funció del seu nivell socioeconòmic i nacionalitat, entre altres característiques. En concret, la segregació escolar per motius socioeconòmics és la que té lloc quan en un centre hi ha una **concentració d'alumnat vulnerable per raons socioeconòmiques**, a diferència d'altres centres de la mateixa zona educativa.¹

Diverses recerques² mostren com la segregació escolar té conseqüències molt negatives per als nens i les nenes:

- Produeix **inequitats en l'accés a una educació de qualitat**.
- Si bé afecta a tota la infància i l'adolescència, repercuteix encara més en estudiants de baix nivell socioeconòmic en escoles segregades. En aquests casos, **fa baixar el rendiment acadèmic i l'expectativa de cursar estudis universitaris**, alhora que **augmenta la taxa de repetició i de fracàs escolar**, en comparació amb escoles mixtes o amb menys segregació. Això s'explica, entre altres coses, pel fet que la concentració d'alumnat vulnerable en pocs centres **redueix les possibilitats de beneficiar-se de l'anomenat efecte companys**, pel qual el context socioeconòmic i cultural dels companys de classe influeix en les decisions i resultats individuals de cada alumne.
- Podria **reduir la capacitat d'elecció de les famílies** i reproduir-se en el temps. En un context d'alta segregació escolar, l'elecció de les famílies tendirà a evitar el màxim possible aquells centres amb més complexitat.
- Contribueix a una possible **discriminació i estigmatització** d'estudiants, centres i zones educatives que l'experimenten.
- En un sentit més general, **redueix l'eficiència del sistema educatiu**, perquè comporta pitjors resultats i més despesa pública, cosa que, al seu torn, **perjudica l'economia d'un país** en termes de productivitat, creixement i innovació. A més, l'evidència mostra que els països amb més segregació escolar tenen **menys cohesió social**.

Aquest fenomen és el resultat de **múltiples factors**, com les polítiques educatives deficientes (d'oferta, demanda i recursos), els criteris d'admissió i expulsio dels centres, la segregació residencial, la discriminació per motius socioeconòmics i culturals, i **la falta d'informació i d'acompanyament de les famílies en el procés d'escolarització**, entre d'altres.

¹ Save the Children. (2018). Informe *Mézclate conmigo*. Disponible a: <https://www.savethechildren.es/publicaciones/mezclate-conmigo>

² Fem referència a estudis com l'esmentat de Save the Children (*Mézclate conmigo* de 2018), el de Save the Children i Esade Ecpol (*Diversidad y libertad. Reducir la segregación escolar respetando la capacidad de elección del centro*, de 2021), els de la Fundació Jaume Bofill (*Polítiques de tria i assignació d'escola: quins efectes tenen sobre la segregació escolar?*, de 2017, o *Estat i evolució de la segregació escolar a Catalunya*, de 2020), el de Javier Murillo i Cynthia Martínez Garrido (*Magnitud de la segregación escolar por nivel socioeconómico en España y sus Comunidades Autónomas y comparación con los países de la Unión Europea*, de 2017), entre d'altres.

2 QUINA ÉS LA NOSTRA META ENFRONT DE LA SEGREGACIÓ ESCOLAR?

Des de Save the Children sostenim que un **sistema educatiu que segrega limita les possibilitats de desenvolupament de la infància**, sobretot de la més vulnerable. Apostem per **una educació inclusiva**, en la qual els infants aprenguin junts en escoles diverses, oferint-los una atenció que afavoreixi les mateixes oportunitats per a tothom, atenent les necessitats específiques de cadascú, amb independència de la seva situació socioeconòmica i de cap altra condició.

Per poder complir aquest objectiu, **és imprescindible que les famílies estiguin ben informades**. No obstant això, advertim que:

- Les famílies amb un nivell socioeconòmic més baix i/o d'origen estranger molt sovint desconeixen el funcionament del sistema d'admissió a Espanya.³
- Pel que fa a les famílies amb un nivell socioeconòmic més alt i/o autòctones, si bé tenen més accés a informació sobre els centres educatius, s'adverteix la necessitat de treballar amb elles per desmuntar prejudicis sobre la diversitat a les escoles, a partir de l'evidència. La composició social i la reputació del centre són factors que influeixen en les decisions, i afavoreixen un cercle viciós d'estigmatització i segregació que pot condemnar-lo, independentment de la qualitat del seu projecte educatiu.⁴

En qualsevol cas, exemples d'altres països mostren que **les famílies són sensibles a les accions informatives a l'hora de prendre decisions**, que la manera de presentar la informació és important i que les de nivell socioeconòmic més baix recorren més a la informació que els dona l'Administració.

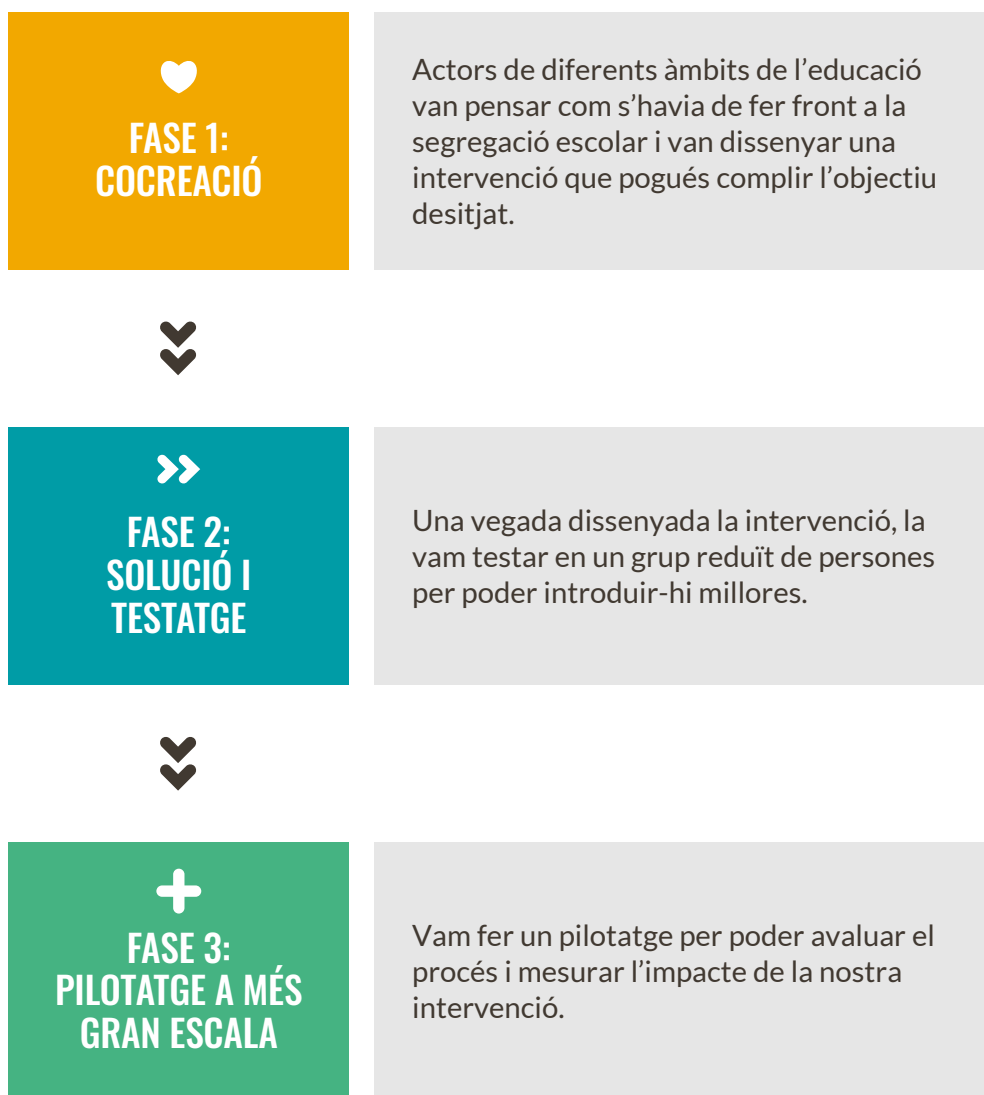
Partint de tot això, per fer front a aquest problema i atendre una de les seves principals causes ens hem proposat desenvolupar un projecte que, a més d'informar les famílies sobre el procés d'escolarització, pugui **sensibilitzar-les sobre la importància de la diversitat** com a factor a tenir en compte en l'elecció de centre per als seus fills i filles.

³ Save the Children i Esade EcPol. (2021). *Diversidad y libertad. Reducir la segregación escolar respetando la capacidad de elección del centro*.

⁴ Fundació Jaume Bofill. (2010). *Les famílies davant l'elecció escolar*.

3 COM HA ESTAT EL RECORREGUT D'AQUEST PROJECTE?

Aquest projecte ha passat per les següents fases:

♥ FASE 1: COCREACIÓ INTERDISCIPLINÀRIA D'UNA SOLUCIÓ

Els objectius que ens van motivar a portar el projecte de forma cocreada són:

- **Entendre què perceben els actors implicats** en l'àmbit educatiu sobre la segregació escolar.
- **Construir solucions possibles, útils i innovadores** basades en l'experiència, el coneixement i les necessitats d'aquests actors.
- **Prevenir errors i contribuir que la solució dissenyada sigui acceptada i promoguda** per les persones interessades.

Per a aquest procés, utilitzem les següents tècniques de recol·lecció:

- A. Recerca documental:** vam fer una revisió de publicacions, informes i estudis relacionats amb el tema. Això ens va permetre tenir un coneixement més ampli sobre la segregació escolar, identificar causes, conseqüències i estratègies per abordar-la, a més de reconèixer actors clau per als tallers de cocreació.
- B. Entrevistes a persones usuàries i de l'ecosistema escolar:** vam fer entrevistes en profunditat a departaments d'Educació de governs autonòmics (com ara tècnics/ques i assessors/es de direccions generals d'Educació i Inspecció Educativa), experts/es, equips directius i docents de centres educatius, entitats socials i famílies. Això ens va ajudar a dissenyar de manera conscient els tallers de cocreació, dels quals els actors citats també van formar part.
- C. Tallers de cocreació:**
 - **Tallers de cocreació inicial:** aquestes sessions van ajudar a validar la fase de recerca i a obtenir informació complementària en relació amb els factors que influeixen en la segregació escolar. Entre altres qüestions, **els assistents van posar l'accent en la dificultat de les famílies de comprendre la informació relativa al procés d'escolarització dels seus fills i filles**, sobretot en el cas de les més vulnerables. En aquest sentit, va haver-hi consens que hi hauria d'haver accions coordinades entre els diferents actors de l'àmbit educatiu per ajudar les famílies.
 - **Taller de construcció i validació:** aquesta sessió va servir per perfilar idees i prioritzar les més viables i que responguessin millor als reptes plantejats. Algunes de les idees més votades pels assistents van ser la generació de **tallers modulars a famílies sobre escolarització**, a més d'una llista de control d'accions promotores de desegregació escolar per a les administracions públiques.
 - **Taller de prototipatge:** aquesta sessió es va basar en dissenyar i testar les hipòtesis a través de la construcció de prototips inicials i introduir millores. Algunes de les recomanacions que van sorgir van ser **recollir bones pràctiques autonòmiques i locals, adaptar el llenguatge emprat i crear itineraris personalitzats i flexibles**.

➤ FASE 2: LA CAIXA D'EINES 'BARREJA'T AMB MI' COM A SOLUCIÓ. TESTATGE I ADAPTACIONS

La Caixa d'Eines per a la Desegregació Escolar Barreja't amb mi ofereix diferents **estratègies per fomentar una reflexió sobre els beneficis de l'educació inclusiva** entre els qui assisteixen al taller, alhora que proporciona a aquests últims informació sobre el procés d'escolarització.

Les destinatàries finals del taller són les famílies amb filles i fills en edat d'escolarització. No obstant això, la guia està dirigida als diferents actors que tenen contacte amb aquest grup i busquen promoure escoles diverses en la seva localitat: oficines o altres serveis de suport a l'escolarització, escoles infantils, AMPAs, entitats socials o educatives i associacions veïnals, entre d'altres.

Aquesta Caixa d'Eines inclou:

- **Informació** per saber més coses sobre el fenomen de la segregació escolar.
- Una **guia completa** amb tots els recursos necessaris per desenvolupar lliurement un taller sobre escolarització inclusiva a les famílies.
- **3 itineraris predeterminats** que proporcionen, respectivament, una guia, dinàmiques i recursos de suport adaptats en funció de la composició dels grups assistents al taller:
 - Per a un grup heterogeni de famílies: es dona quan al mateix taller hi assisteixen famílies de diversos perfils socioeconòmics o quan no es coneix el perfil de les famílies assistents amb antelació. Aquest itinerari aborda els conceptes clau afins a la segregació escolar, alhora que permet reflexionar sobre quins són els criteris que tenen en compte les famílies per triar centre educatiu.
 - Per a famílies d'origen estranger o que desconeixen el sistema educatiu a Espanya: conté una explicació inicial de les etapes educatives i altres aspectes rellevants del sistema educatiu espanyol, a més de recomanacions específiques per treballar amb persones que tinguin unes certes barreres lingüístiques (per exemple, revisió del vocabulari o ús d'imatges per facilitar la comprensió).
 - Per a famílies ben informades: està pensat per a famílies que ja coneixen el sistema educatiu espanyol, parlen i llegeixen l'idioma i tenen recursos per buscar informació addicional. Aquest itinerari aprofundeix sobre els beneficis de la diversitat a partir de l'evidència.

TESTATGE I ADAPTACIONS

En col·laboració amb l'Oficina Municipal d'Escolarització (OME) i la xarxa d'escoles infantils de Lleida, avaluem l'eficiència del taller guiat per la Caixa d'Eines i de les sessions d'inducció a directores d'escoles infantils (que impartirien el taller a les famílies).

A partir dels suggeriments d'aquests actors i d'observacions pròpies, **vam introduir una sèrie de millores** al projecte:

- Incorporem els tres itineraris descrits prèviament a petició de les facilitadores, que van expressar que preferien fulls de ruta tancats per impartir el taller.
- Vam reduir la part teòrica i augmentar la part pràctica de la capacitació a directores, incloent-hi un simulacre de taller per començar a posar en pràctica les dinàmiques de cada itinerari i resoldre els seus dubtes.
- Adaptem la guia perquè resulti més clara i intuïtiva.
- Aprofundim una mica més en les pors i les evidències entorn de la segregació escolar, a més dels beneficis de la diversitat.

Cal afegir que, ja des d'aquesta instància, l'OME de Lleida va promocionar l'oferta singular⁵ en els tallers d'escolarització inclusiva.

+ FASE 3: PILOTATGE DE LA INTERVENCIÓ A MÉS GRAN ESCALA

El pilotatge a més gran escala el vam fer en col·laboració amb les OME i la xarxa d'escoles infantils de Lleida i Tarragona. En aquest pilotatge hi van participar **19 directores, 21 escoles infantils** (12 de Lleida i 9 de Tarragona) i **182 famílies**. Totes les directores van rebre una sessió d'inducció i, al cap de poc temps, van impartir el taller a les famílies assistents, triant per a cada cas l'itinerari que més s'ajustava a les necessitats d'aquestes últimes.

Per a aquest procés utilitzem les següents tècniques:

ENQUESTES:

- Enquesta prèvia al taller per a famílies: es van mesurar tant aspectes informatius com valoratius, i també el coneixement inicial que tenien sobre la segregació escolar, les seves actituds cap a la diversitat i les seves expectatives per al taller. Es va obtenir un total de 182 respostes.
- Enquesta posterior al taller per a famílies: es va mesurar el nivell de satisfacció amb el taller, els coneixements adquirits i qualsevol canvi en les seves actituds i comportaments respecte a l'elecció de centre educatiu. Es va obtenir un total de 43 respostes.
- Enquesta posterior al taller per a directores: es va mesurar el seu nivell de satisfacció amb

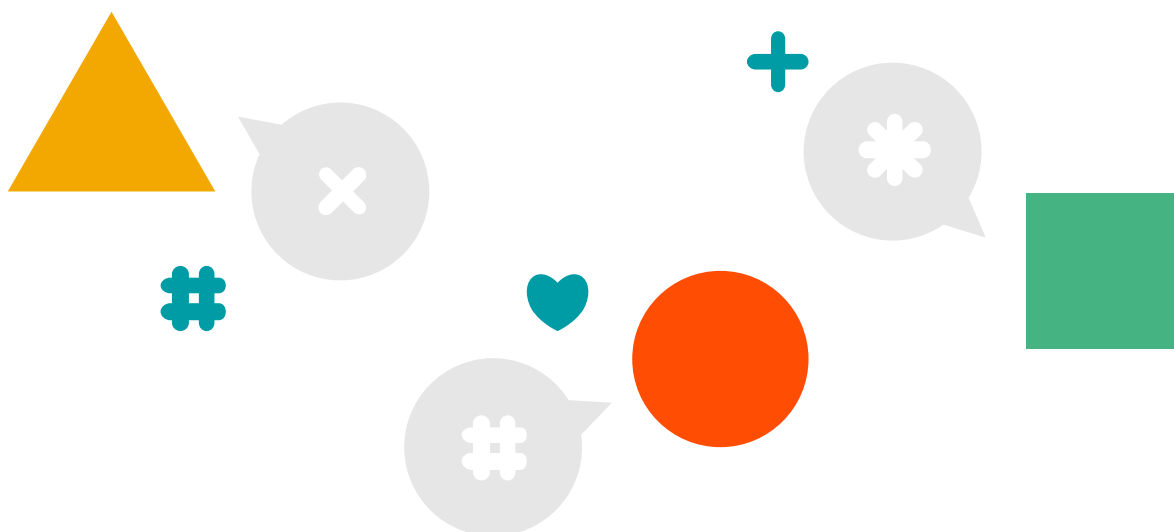
⁵ Amb l'objectiu de protegir els centres vulnerables per evitar que s'agregui la seva complexitat, el Decret 11/2021, de 16 de febrer, de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya, introdueix la mesura dels grups singulars. Aquests grups ofereixen places singulars en centres complexos per atreure a famílies ordinàries, buscant garantir que els nens i les nenes assisteixin a l'escola amb companys/es de la seva mateixa escola infantil i promoure així la cohesió social i la diversitat dins de les aules. Així, els grups singulars busquen evitar la concentració d'alumnat amb dificultats socioeconòmiques en determinats centres distribuint estudiants de manera més equitativa entre les diferents escoles de la zona.

el taller i amb les eines facilitades per la Caixa d'Eines per impartir-lo, i es va recollir la seva opinió sobre l'impacte d'aquesta última. Es va obtenir un total de 21 respostes.

ENTREVISTES SEMIESTRUCTURADES:

- Entrevistes semiestructurades prèvies al taller per a directores: es van recollir les seves percepcions inicials sobre la diversitat i la segregació escolar en els seus centres i territoris, així com les seves expectatives sobre l'impacte del taller. Es va entrevistar un total de 10 directores.
- Entrevistes posteriors al taller per a famílies: es van mesurar els canvis en la seva percepció sobre la diversitat i la segregació escolar, l'impacte del taller en el seu procés d'elecció de centre educatiu, alhora que es van recollir recomanacions per a futures millores. Es van fer entrevistes individuals i grupals a un total de 8 famílies. Encara que es va intentar aconseguir més representativitat, la majoria de les persones entrevistades van ser dones, d'entre 30 i 45 anys, i oriündes de Lleida i Tarragona.
- Entrevistes a les Oficines Municipals d'Escolarització (OME) de Lleida i Tarragona: es va conversar amb elles sobre la segregació escolar en el seu territori, les polítiques existents per corregir-la i l'impacte que consideren que el taller podria tenir en les famílies, la seva rellevància i efectivitat. Es va entrevistar 5 referents de les OME.

Malgrat els esforços fets, l'avaluació va tenir limitacions: d'una banda, es va reduir significativament la quantitat de respostes obtingudes en les enquestes després del taller i, per una altra, no va ser possible obtenir les dades administratives que aporten solidesa a les conclusions sobre l'impacte real de la intervenció. Davant d'aquestes limitacions, els resultats posen el focus sobretot en les dades qualitatives.

4 QUINS HAN ESTAT ELS RESULTATS D'AQUESTA INTERVENCIÓ?

Primer cal esmentar algunes **observacions** del context de l'avaluació:

- La **participació** de les famílies va ser majoritàriament femenina, de persones amb estudis superiors (seguida de secundaris i postobligatoris), d'origen català més que d'altres comunitats autònomes o països, en un rang d'edat que va dels 30 als 45 anys.
- Les **principals preocupacions** que tenen les famílies sobre la futura escola dels seus fills versen sobre la composició sociocultural, ètnica i religiosa, la falta d'integració d'alguns col·lectius i les necessitats especials no cobertes. En aquest sentit, els **aspectes negatius** que les famílies diuen que volen evitar són els conflictes (42,1%), el bullying (36,8%) i la discriminació (15,8%), elements sobre els quals les famílies immigrants tenen una forta preocupació.
- En relació amb els **criteris preferents per triar centre**, les famílies prioritzen la proximitat geogràfica (52,6%), el rendiment educatiu de l'alumnat i l'enfocament pedagògic del centre (38,2%), la convivència i l'ambient escolar (22,2%) i la cultura i els valors de l'escola (19,6%). Altres **aspectes positius** que les famílies esperen del centre són una educació de qualitat (45,5%), experiències educatives similars a les dels seus fills i filles més grans (13,6%), un bon futur (13,6%) i felicitat i tranquil·litat (13,6%), aquesta última especialment valorada per les famílies que provenen d'altres països.
- Respecte a **com s'informen sobre el procés d'escolarització**, les fonts d'informació que utilitzen les famílies són molt variades: pàgines web dels centres, consultes a les adreces dels centres i a les OME, converses amb el cercle pròxim i amb docents i jornades de portes obertes, molt seguides aquestes últimes per les famílies que diuen que no se senten prou informades.
- Sobre l'**elecció del centre**, abans del taller només l'11,9% de les famílies reportaven que no tenien clar per quin optarien, mentre que el 28,6% afirmaven que tenien la decisió presa.
- Finalment, respecte a la **valoració sobre la presència d'alumnat migrant i/o en situació socioeconòmica desfavorable en els centres**, destaca la dada que un 42,1% evitarien centres amb una alta proporció d'alumnat en situació socioeconòmica desfavorable.

RESULTATS DE L'AVUACIÓ

Segons les famílies

Una vegada dut a terme el taller d'escolarització inclusiva guiat per la Caixa d'Eines:

- El 56% de les famílies van afirmar que comprenien la importància de triar una escola diversa.
- Un 73% van expressar que el taller els havia ajudat a **informar-se sobre el procés d'escolarització**, i el 67%, que aplicarien el que havien après.
- Entre els **criteris preferents per a l'elecció de centre**, s'observa que la convivència i l'ambient escolar van augmentar en relació amb el rendiment educatiu i l'enfocament pedagògic.
- Quant a la probabilitat d'inscriure els fills en **escoles amb una alta proporció d'alumnat immigrant o en situació econòmica desfavorida**, s'observa que les famílies que havien contestat "gens probable" van començar a moderar les seves opinions, canviant a "poc probable" o "molt probable", respectivament.
- Finalment, cal afegir que la **valoració del taller d'escolarització inclusiva ha estat molt positiva** (78%), i les famílies n'han destacat aspectes com la temàtica abordada (82%) i el material proporcionat (70%).

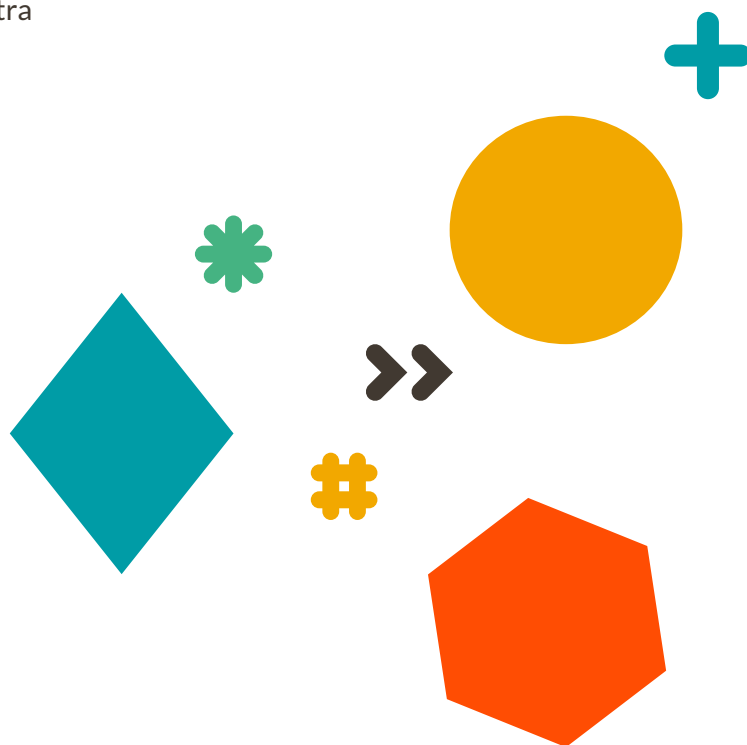
Segons els equips directius

- Un 74% consideren que **els materials de la Caixa d'Eines van ser suficients** per facilitar el taller amb les famílies, i gairebé el 80% opinen que no va caldre cap recurs addicional per fer el taller. Sense perjudici d'això, en les entrevistes, algunes direccions van subratllar la necessitat de rebre més formació i temps per a la reflexió.
- El 95% manifesten que s'han sentit molt satisfets amb la **possibilitat d'adaptar el taller a les diferents necessitats de les famílies**.
- El 68% consideren que la **durada del taller va ser adequada per abordar els conceptes clau**. No obstant això, en les entrevistes, algunes direccions van manifestar que el fet que el taller s'impartís una única vegada limitava la possibilitat d'una reflexió més profunda entre les famílies. També van afegir, com a suggeriment, la possibilitat d'estendre les activitats de sensibilització al cos docent i a les escoles de primària perquè aquestes últimes també treballin i mostrin la diversitat, i assegurar així una continuïtat en el missatge al llarg del sistema educatiu.

Segons les OME

En termes generals, les Oficines Municipals d'Escolarització veuen el projecte com **un bon punt de partida per començar a treballar amb les famílies el tema de la segregació escolar i la diversitat**. Comenten que diverses famílies, a partir del taller, van considerar la possibilitat de visitar més escoles en les jornades de portes obertes. En aquest sentit, coincideixen que es tracta d'un **projecte d'utilitat, que s'enquadra correctament en les seves línies d'acció i que podria replicar-se en altres contextos**.

Sense perjudici d'això, en relació amb la Caixa d'Eines, les OME han comentat que es poden introduir millores a l'hora de dur-les a terme (com aportar encara més recursos que els ajudin a defensar els beneficis de la diversitat davant les direccions dels centres) i recórrer a mesures complementàries als tallers (com ara campanyes informatives). Al seu torn, les OME suggereixen que s'ha d'explicar molt bé a les famílies que unes certes mesures preses per l'Administració (com les places reservades) no són arbitràries, sinó que s'enquadren dins d'un pla per treballar contra la segregació escolar.

5 CONCLUSIONS SOBRE LA CAIXA D'EINES: LA SEVA RELLEVÀNCIA, EFICÀCIA I SOSTENIBILITAT

Iniciatives com el Pacte contra la Segregació Escolar a Catalunya⁶ i, al llarg dels anys, la tasca de diferents comunitats autònomes, han impulsat polítiques públiques desegregadores amb l'objectiu de mitigar la segregació escolar i promoure la igualtat d'oportunitats educatives. Catalunya té diversos exemples d'aquestes mesures, com ara les motxilles escolars⁷ o l'esmentada oferta singular.

No obstant això, estudis com el de Thompson & Trejo (2023)⁸ reflecteixen la dificultat de les polítiques informatives sobre la segregació escolar a l'hora d'incidir en les decisions de les famílies sobre l'escolarització. Partint d'aquesta base i entenent la segregació escolar com un problema complex i multifactorial, en projectes com el de la Caixa d'Eines no podem veure'ls de forma aïllada, atès que tenen un impacte limitat en la modificació de les actituds i creences de les famílies, especialment quan les decisions afecten directament els seus fills i filles.

Per contra: **la Caixa d'Eines s'emmarca en el conjunt d'intervencions de caràcter informatiu i capacitador, i és una intervenció més en el marc institucional de reducció de la segregació escolar que contribueix a amplificar els esforços de les administracions públiques i de la comunitat escolar en aquest àmbit.** La interacció entre el taller d'escolarització inclusiva i altres polítiques

(com l'oferta singular) pot fer avançar significativament en la lluita contra la segregació escolar i la promoció d'una educació inclusiva i equitativa. En altres paraules, el taller pot servir com un mecanisme per fer reflexionar i incentivar les polítiques existents, perquè no s'observen efectes negatius entre aquestes iniciatives, sinó que es complementen i reforcen mútuament.

En aquesta línia, en les entrevistes, tant les direccions dels centres com les OME assenyalen la **rellevància de la intervenció** en relació amb els requisits i prioritats locals, ja que manifesten que **la segregació escolar és un problema significatiu** en el seu territori. I al·leguen que es deu, entre altres causes, a les preferències de les famílies per escolaritzar-se amb d'altres d'estatus socioeconòmic similar, a més de les preocupacions que tenen sobre els recursos i la diversitat cultural a les escoles.

Al seu torn, considerant que el nombre estimatiu d'hores de dedicació al taller arriba a només 168 hores, i que la gran majoria d'aquestes hores les assumeixen les direccions dels centres (100 hores), el cost econòmic que suposa la intervenció és reduït. És a dir, **la relació cost-benefici d'aquests tallers sembla favorable**, atès que amb una inversió relativament baixa es dota les

⁶ Síndic de Greuges. (2019). Pacte contra la Segregació Escolar a Catalunya. Un compromís per a l'èxit educatiu. Disponible a: https://www.sindic.cat/site/unitfiles/6058/pacte%20segregacio%20escolar%202018_definitiu.pdf

⁷ Les «motxilles escolars» són una mesura implementada pel departament d'Educació català i consisteixen en uns fons addicionals, aportats per les administracions públiques, que reben els centres que escolaritzen l'alumnat més vulnerable i l'acompanyen al llarg de tota la seva escolarització.

⁸ Thompson, M.; Trejo, S. (2023). «My school district isn't segregated: experimental evidence on the effect of information on parental preferences regarding school segregation», *Sociology of Education*, 2023

direccions educatives de les eines necessàries per conscienciar i promoure un entorn educatiu més inclusiu i equitatiu.

D'altra banda, la intervenció de la Caixa d'Eines duta a terme a Lleida i Tarragona **pot ser replicable en altres entorns locals**. En aquest sentit, l'estructura del taller combina informació teòrica amb activitats pràctiques, participatives i de debat, incloent-hi mòduls sobre el procés d'escolarització i la sensibilització sobre la diversitat a les escoles. Tant aquest format i contingut com la capacitat de les directores de les escoles infantils poden ser adaptats i transferibles a diferents nivells i localitats. A més, que el taller sigui modular **suposa una flexibilitat que permet aplicar-lo en diferents contextos socioeconòmics i culturals** per assegurar que pugui arribar a tots els públics.

En conclusió, si bé encara es poden continuar perfeccionant, **les sessions de capacitatció per a les direccions de centre i els tallers a famílies no només són una inversió eficient i fàcilment replicable en termes de temps i recursos, sinó que també juguen un paper crucial dins del marc de polítiques més àmplies destinades a millorar l'equitat i la qualitat de l'educació**. La dedicació i el compromís de les direccions de centre, enfortits a través d'aquestes formacions, són essencials per reduir els nivells de segregació escolar existents actualment i així, amb el temps, aconseguir una educació més inclusiva i de qualitat per a tota la infància i l'adolescència.

BIBLIOGRAFIA

- Fundació Jaume Bofill. (2010). [Les famílies davant l'elecció escolar](#).
- Fundació Jaume Bofill. (2017). [Polítiques de tria i assignació d'escola: quins efectes tenen sobre la segregació escolar?](#)
- Save the Children. (2018). [Informe Mézclate conmigo](#).
- Murillo, F. J., & Martínez-Garrido, C. (2018). «Magnitud de la segregación escolar por nivel socioeconómico en España y sus Comunidades Autónomas y comparación con los países de la Unión Europea», Revista de Sociología de la Educación-RASE, 11(1).
- Síndic de Greuges. (2019). [Pacte contra la Segregació Escolar a Catalunya. Un compromís per a l'èxit educatiu](#).
- Fundació Jaume Bofill. (2020). [Estat i evolució de la segregació escolar a Catalunya](#).
- Save the Children i Esade EcPol. (2021). [Diversidad y libertad. Reducir la segregación escolar respetando la capacidad de elección del centro](#).
- Thompson, M.; Trejo, S. (2023). «My school district isn't segregated: experimental evidence on the effect of information on parental preferences regarding school segregation», Sociology of Education.

AGRAÏMENTS

Volem donar les gràcies molt especialment:

A tots els i les professionals que, amb el seu innegable coneixement i experiència, ens van ajudar a comprendre amb més profunditat els factors que promouen la segregació escolar a Espanya, alhora que ens van dedicar el seu temps en la cocreació i revisió de la Caixa d'Eines Barreja't amb mi. Entre ells i elles: Àlex Boix del Olmo i Carmen Godoy Mesas (referents de la direcció general d'Inclusió Educativa de la conselleria d'Educació del País Valencià), Bernat Ferrer (representant del Col·lectiu d'Escoles contra la Segregació), Iñigo Salaberria (representant de la Federació d'Associacions de Gestió d'Escoles Públiques Basques), José Antonio Cañabate Vecina (cap del servei d'escolarització de la conselleria d'Educació i Universitats de les Illes Balears), Rafael Bermudo del Pino (inspector d'educació de l'Asociación de Inspectores de Educación de Andalucía, ADIDE-A), Rubén Pacheco Díaz (president de FAMPA-València i de la Confederació d'AMPA Gonzalo Anaya del País Valencià), Ariadna Caveró Cayuelas (referent de l'Oficina Municipal d'Escolarització de l'Ajuntament de Rubí), Fina Vilarrúbias Calaf (tècnica d'ensenyament de l'Ajuntament d'Igualada), Carme Pallès (referent de l'Oficina Municipal d'Escolarització de l'Ajuntament de Sabadell), Marta García (referent de l'Asociación Vecinal La Flor de Madrid), Victoria Eugenia Castrillón Zapata (presidenta de l'Asociación Alma Latina), Juan Molano Villar (referent de l'Asociación Barró), Miguel Ángel Castan (representant de la inspecció d'educació del Servicio Provincial de Saragossa), María Dolores Requena (representant d'Acción Educativa), Rosa María Llorente García (directora del CEIP Ramiro Solans de Saragossa), Eva García-Bajo Pierna (representant de l'IES Avempace), María Seguro (referent de la Fundació Jaume Bofill), Nélida Zaitegi de Miguel (mestra i pedagoga), Juan Ruiz Jiménez (representant d'Iniciativa Legislativa de los Ayuntamientos por una Escolarización Inclusiva, ILA), Cristina Bohanna (referent del departament d'Innovació Educativa del Govern d'Aragó), Carlos Velázquez Gil (inspector d'Educació de Castella-la Manxa), Ana Alicia Rodríguez Millas (inspectora central d'Educació de la conselleria d'Educació, Cultura i Esports de Castella-la Manxa), Carmen Blanco Chinchilla (treballadora social de l'Ajuntament de Madrid), Irene López Fogués (inspectora d'Educació del País Valencià) i referents del Servei Municipal d'Educació de l'Ajuntament de Vitòria-Gasteiz.

A les Oficines Municipals d'Escolarització (OME) i a tots els directors i directores que formen part de la xarxa d'escoles infantils de Lleida i Tarragona, per permetre'ns avaluar i millorar la Caixa d'Eines. En particular, a Laura Marín, Jaume Mor Sancho, Jessica Casas Casajuana, Alba Cotes Olaya i Dolors Chiveli Bada per treballar braç a braç amb nosaltres.

Al nostre equip, pels seus consells i el suport de cada dia: Álvaro Ferrer Blanco (responsable d'Innovació Social), Alfonso Echazarra de Gregorio (especialista en Incidència Política, Equitat Educativa), Marcelo Segales Kirzner (responsable de Qualitat i Evidències) i Paula Hernández García (tècnica de Qualitat i Evidències).

Aquest informe ha estat elaborat partint d'un treball de Persona Servicios de Cocreación S.L., de l'avaluació de Daleph Iniciativas y Organización S.A., d'una sèrie de lectures i d'entrevistes i tallers de cocreació duts a terme amb diversos professionals de l'entorn educatiu.

